

2—3

Ομοσπονδία
Συνεταιρισμών
Φαρμακοποιών
Ελλάδος

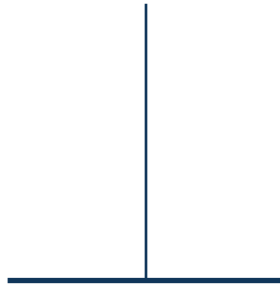
Το σύντομο **Εγχειρίδιο**
του **Συνεταιριστή**
Φαρμακοποιού

Δομή & **Όργανα**
ενός **Συνεταιρισμού**

Το παρόν έργο απευθύνεται στα νεοεισελθέντα μέλη, στα παλαιότερα μέλη, στα επαγγελματικά στελέχη και στους υπόλοιπους εργαζομένους των συνεταιρισμών φαρμακοποιών.

Στοχεύει να δώσει με τρόπο περιεκτικό όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την κατανόηση του συνεταιριστικού κοινωνικοοικονομικού συστήματος και του τρόπου λειτουργίας των συνεταιρισμών φαρμακοποιών.

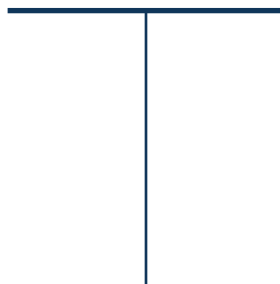
Σύνταξη & Επιμέλεια:
Μπιρλιράκης Βασίλειος

Πρόεδρος Ο.Σ.Φ.Ε.

Φαρμακοποιός
MSc Φαρμακευτική Φροντίδα & Φαρμακοθεραπεία
ΜΔΕ Εμβόλια & Εμβολιασμοί
MBA Ειδίκευση στις Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις

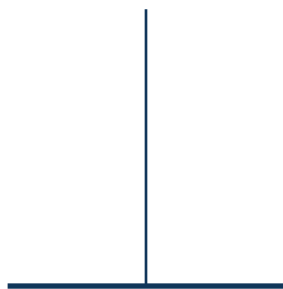
Ιανουάριος 2023

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής άδειας της ΟΣΦΕ η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

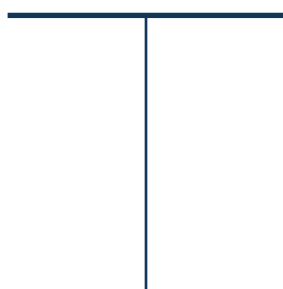

Δομή & Όργανα ενός Συνεταιρισμού

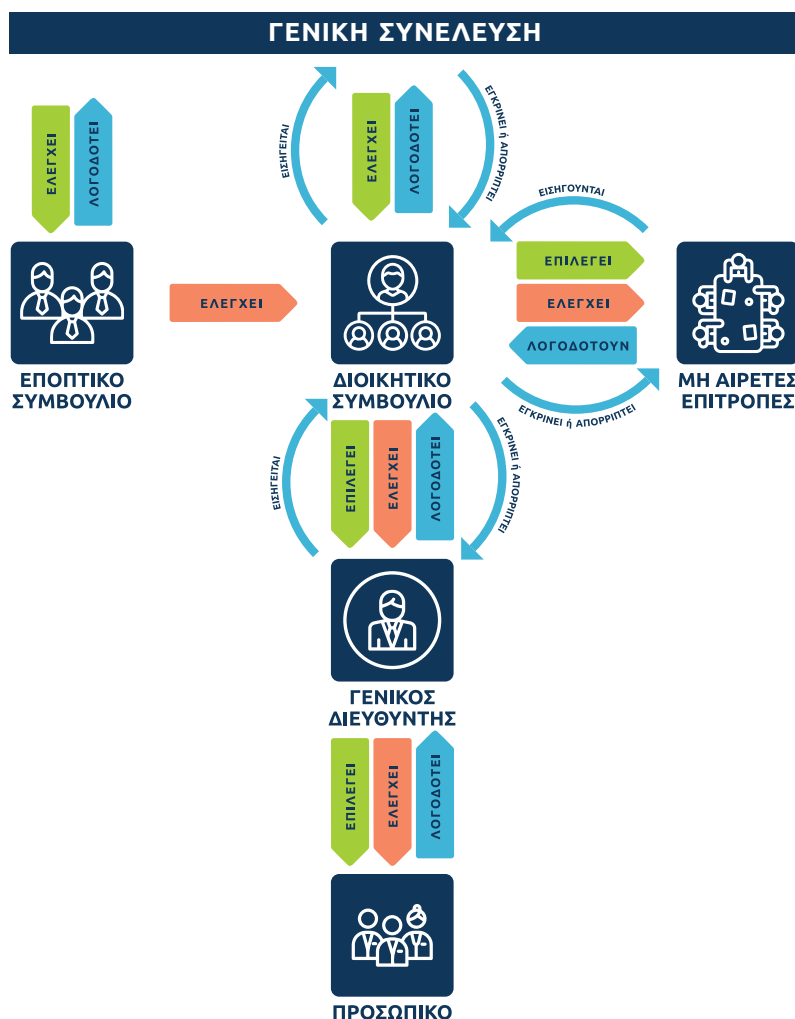

Η πράξη χωρίς τη θεωρία είναι τυφλή και
η θεωρία χωρίς την πράξη είναι στείρα.
Η θεωρία - γνώση μας εισάγει στην
πράξη, είναι υπηρέτης της και όχι
αυτοσκοπός.

Βασική Οργανωτική Δομή

- Η **Γενική Συνέλευση** είναι το κυρίαρχο όργανο του συνεταιρισμού και έχει δικαίωμα να αποφασίζει για όλα τα ζητήματά του. Η Γ.Σ. συνέρχεται σε τακτική βάση αλλά και σε έκτακτες περιπτώσεις. Στη Γ.Σ. συμμετέχουν όλα τα μέλη του συνεταιρισμού. Κάθε μέλος έχει μία ψήφο. Η Γ.Σ. εκλέγει τα αιρετά όργανα του συνεταιρισμού δηλαδή το Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο, ενημερώνεται από αυτά για την πορεία του συνεταιρισμού, συζητά και απορρίπτει ή εγκρίνει τις εισηγήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Το **Εποπτικό Συμβούλιο** εκλέγεται από την Γενική Συνέλευση. Αρμοδιότητα του Ε.Σ. είναι η εποπτεία και ο έλεγχος των αποφάσεων του Δ.Σ., για τις οποίες και εκφράζει ενδεχόμενες επιφυλάξεις ή και διαφωνίες με κριτήριο τη συμφωνία των αποφάσεων του Δ.Σ. με το νόμο, το καταστατικό και τις αποφάσεις της Γ.Σ. Σε περίπτωση σοβαρών διαφωνιών δικαιούται να συγκαλέσει έκτακτη Γ.Σ.
- Το **Διοικητικό Συμβούλιο** εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση και ελέγχεται από το Εποπτικό Συμβούλιο. Το Δ.Σ. διορίζει το Γενικό Διευθυντή και τον ελέγχει. Χαράσσει, σε συνεργασία με το Γενικό Διευθυντή και τα υπόλοιπα μη αιρετά επαγγελματικά στελέχη τη στρατηγική του συνεταιρισμού και εφόσον αυτή εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση, εποπτεύει την υλοποίησή της από αυτούς. Το Δ.Σ. μπορεί να δημιουργεί επιτροπές για τη μελέτη εξειδικευμένων θεμάτων που αφορούν το συνεταιρισμό, να επιλέγει τα άτομα που θα τις στελεχωθούν και να ελέγχει τη λειτουργία τους.
- Ο **Γενικός Διευθυντής** επιλέγεται και ελέγχεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Αρμοδιότητα του είναι να εισηγείται στο Δ.Σ. τεκμηριωμένα σχέδια δράσης που θα υλοποιούν τη στρατηγική που έχει αποφασίσει η Γενική Συνέλευση. Εφόσον τα σχέδια δράσης εγκριθούν από το Δ.Σ., οφείλει να τα εφαρμόσει κινητοποιώντας τους ανθρώπινους και υλικούς πόρους του συνεταιρισμού. Ο Γενικός Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την πρόσληψη και τον έλεγχο του προσωπικού του συνεταιρισμού καθώς επίσης για την καθημερινή διαχείριση του.

- Η Γ.Σ. είναι το **κυρίαρχο όργανο** του συνεταιρισμού.
- Δικαίωμα συμμετοχής στη Γ.Σ. έχουν **όλα τα μέλη** του συνεταιρισμού.
- Η Γ.Σ. συνέρχεται σε **τακτική βάση** 1-2 φορές ετησίως (ύστερα από πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου) αλλά και σε **έκτακτες περιπτώσεις** (ύστερα από πρόσκληση του Δ.Σ. ή του Εποπτικού Συμβουλίου ή μετά από συλλογή υπογραφών από το 10% των μελών).
- Η πρόσκληση για τη σύγκληση της Γ.Σ. ορίζει **συγκεκριμένη θεματολογία**, τον τρόπο, τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα λάβει χώρα αυτή. Οι προσκλήσεις στέλνονται με κάθε πρόσφορο μέσο στα μέλη, τουλάχιστον 7 ημέρες πριν την ημέρα της σύγκλησης της Γ.Σ.
- Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. θα πρέπει, προτού κηρύξει την έναρξη της συνεδρίασης, να διαπιστώσει την ύπαρξη ή όχι απαρτίας. Η Γ.Σ. βρίσκεται σε **απαρτία** και συνεδριάζει έγκυρα, όταν κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίστανται τα μισά τουλάχιστον μέλη του Συνεταιρισμού. Εάν δεν υπάρχει απαρτία, η Γ.Σ. συνέρχεται ύστερα από 7 ημέρες, χωρίς άλλη πρόσκληση στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίστανται το 1/5 τουλάχιστον των μελών. Εάν και πάλι δεν υπάρχει απαρτία, η Γ.Σ. συνέρχεται ύστερα από 7 ημέρες, χωρίς να απαιτείται νέα πρόσκληση, στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όσα μέλη και εάν παρίστανται, ο αριθμός των οποίων στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερος των 7.
- Αφού ο Πρόεδρος του Δ.Σ. διαπιστώσει την ύπαρξη απαρτίας, κηρύσσει την **έναρξη της συνεδρίασης**.
- Η Γ.Σ. **εκλέγει** (με ανάταση χεριών) μεταξύ των μελών της τον Πρόεδρο και το Γραμματέα της Γ.Σ. Έως την εκλογή του Προέδρου, τα καθήκοντά του ασκεί ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Η Γ.Σ. **αρχίζει τις εργασίες** της πάνω στα θέματα της ημερησίας διάταξης. Ο Πρόεδρος της Γ.Σ. διευθύνει τις εργασίες της Συνέλευσης και ο Γραμματέας τηρεί τα πρακτικά, που υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον ίδιο. Κανονίζει τη σειρά των ομιλητών και το χρόνο ομιλίας τους. Παίρνει οποιοδήποτε μέτρο κατά την κρίση του για να εξασφαλισθεί η ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης και των ψηφοφοριών.
- Η Γ.Σ. συζητεί και αποφασίζει **μόνο για τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερησία διάταξη**. Εάν στη Γενική Συνέλευση παρευρίσκεται το σύνολο των μελών και εφόσον αυτά συμφωνήσουν, τότε η Γ.Σ. αποφασίζει και για θέματα, που δεν περιλαμβάνονται στην ημερησία διάταξη.
- Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη Γενική Συνέλευση **αυτοπροσώπως**.
- Κάθε μέλος διαθέτει **μία ψήφο**.
- Η **ψηφοφορία είναι φανερή** και γίνεται με ανάγνωση του καταλόγου των συνεταίρων, εκτός των περιπτώσεων εκλογών, παροχής εμπιστοσύνης, απαλλαγής από ευθύνη, έγκρισης ισολογισμού και απολογισμού καθώς και για προσωπικά θέματα, οπότε η ψηφοφορία **είναι μυστική**.
- Η Γ.Σ. τηρώντας το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (νομοθεσία & καταστατικό) μπορεί να **λαμβάνει αποφάσεις για κάθε θέμα**, το οποίο αφορά τον συνεταιρισμό.
- Στην **αποκλειστική αρμοδιότητα** της Γ.Σ. υπάγονται ιδίως: α) η τροποποίηση του καταστατικού, β) η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας, η διάλυση και η αναβίωση του συνεταιρισμού, γ) η έγκριση των ειδικών κανονισμών εργασίας και προσωπικού, δ) η συμμετοχή σε εταιρία και η αποχώρηση από αυτή, ε) οι γενικοί όροι της δραστηριότητας του συνεταιρισμού στ) η έγκριση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης, ζ) η εκλογή και η απαλλαγή κάθε ευθύνης του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου καθώς και των αντιπροσώπων του συνεταιρισμού σε δευτεροβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις, η) η επιβολή εισφοράς στα μέλη για την αντιμετώπιση έκτακτων ζημιών ή άλλων εξαιρετικών καταστάσεων.
- Οι αποφάσεις της Γ.Σ. παίρνονται με **απόλυτη πλειοψηφία** του αριθμού των ψηφισάντων μελών, εκτός των περιπτώσεων εκείνων για τις οποίες το θεσμικό πλαίσιο ορίζει αυξημένη πλειοψηφία, όπως είναι για παράδειγμα η τροποποίηση του καταστατικού.
- Οι αποφάσεις της Γ.Σ. είναι **δεσμευτικές** για όλα τα μέλη, έστω και εάν διαφώνησαν ή απουσίαζαν.
- Απόφαση Γ.Σ. που είναι αντίθετη στο Νόμο ή το Καταστατικό είναι άκυρη και η ακυρότητά της κηρύσσεται από το Ειρηνοδικείο, εάν εγείρει σχετική αγωγή ακυρώσεως, μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την επομένη της ημερομηνίας λήξεως των εργασιών της Γ.Σ., ένα μέλος του Συνεταιρισμού, που δεν συμφώνησε ή έχει έννομο συμφέρον.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

- Στο προκαταρτικό αυτό στάδιο το Δ.Σ. αποστέλλει στα μέλη της Γ.Σ. (συνήθως μαζί με την πρόσκληση για την Γ.Σ.) όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και στοιχεία των επί μέρους ζητημάτων της ημερησίας διάταξης που κρίνεται ότι είναι απαραίτητες για την προετοιμασία των μελών ενόψει της Γ.Σ.

Η συνήθης διαδικασία, που εφαρμόζεται κατά την εξέταση ενός θέματος, αποτελείται από 4 στάδια:

01. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

02. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

03. ΣΥΝΘΕΣΗ

04. ΑΠΟΦΑΣΗ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

- Στο 1ο στάδιο τα μέλη ενημερώνονται από το Δ.Σ. για το περιεχόμενο του υπό συζήτηση θέματος.
- Η ενημέρωση θα πρέπει να έχει τα εξής χαρακτηριστικά:
 - α) Να είναι πλήρης.
 - β) Να είναι διατυπωμένη με σαφήνεια και σε γλώσσα που να γίνεται κατανοητή από τα μέλη.
 - γ) Να είναι ουσιαστική, να υπογραμμίζονται τα σημαντικά στοιχεία και να μην εμπλέκονται άλλα θέματα.
 - δ) Να είναι ακριβής, αληθής και να στοχεύει να κεντρίσει το ενδιαφέρον των μελών.
- Η σωστή ενημέρωση θα ωθήσει τα μέλη να εγκύψουν στις αιχμές των προβλημάτων και όχι να ασχολούνται είτε με τις επουσιώδεις πτυχές τους είτε να σιωπούν, όπως γίνεται σε πολλές περιπτώσεις.
- Τα σωστά και πλήρως ενημερωμένα μέλη έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν τις ορθότερες αποφάσεις.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- Στο 2ο στάδιο διεξάγεται συζήτηση με βάση την ενημέρωση που έγινε.
- Η ομαλή εξέλιξη της συζήτησης εξαρτάται βεβαίως από τη φύση του θέματος και από το βαθμό που επηρεάζει τα οικονομικά συμφέροντα των μελών. Κυρίως όμως εξαρτάται από τη "δημοκρατική τάξη", την οποία η διοίκηση θα καταφέρει να εμφυσήσει στα άτομα που συμμετέχουν στη γενική συνέλευση. Το άνοιγμα καταλόγου ομιλητών και η αυστηρή τήρησή του, χωρίς επιλεκτικές προτεραιότητες, αποτελεί το πλαίσιο στο οποίο θα εξελιχθεί η συζήτηση.
- Τα μέλη υποβάλλουν τις διευκρινιστικές ερωτήσεις τους και καταθέτουν τις απόψεις και τους προβληματισμούς τους επί του θέματος για το οποίο θα κληθούν στη συνέχεια να αποφασίσουν.
- Η διοίκηση οφείλει να δίνει σαφείς, ουσιαστικές και σύντομες απαντήσεις, χωρίς να καταχράται τον χρόνο με την αξιοποίηση της πλεονεκτικής θέσης που κατέχει.
- Όταν ένα μέλος υποβάλλει στη διοίκηση ένα ερώτημα ή εκφράζει έναν προβληματισμό αναμένοντας μια απάντηση, ουσιαστικά θέτει ένα θέμα στη γενική συνέλευση. Η διοίκηση συνεπώς δεν θα απαντήσει στο μέλος με σκοπό να ικανοποιήσει το ερώτημά του, αλλά θα απαντήσει στη γενική συνέλευση, γιατί το ερώτημα ενδεχομένως να αφορά πολύ περισσότερα άτομα πέραν από το άτομο που το υποβάλλει. Πρόσθετα η διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών ή μεταξύ των μελών και της διοίκησης δημιουργεί δυσφορία στα υπόλοιπα μέλη και είναι ορθό να αποφεύγεται.

ΣΥΝΘΕΣΗ

- Η διοίκηση συνθέτει τις διάφορες απόψεις, που εκφράστηκαν από τα μέλη και προσαρμόζει ανάλογα τη δική της θέση επί του θέματος, εάν κρίνει ότι η προσαρμογή θα αποβεί προς το συμφέρον του συνεταιρισμού. Στο τέλος θέτει στην κρίση των μελών την τελική της εισήγηση ή, εάν διαπιστώσει ότι υπάρχουν έντονες και επίμονες απόψεις, θέτει στην κρίση των μελών περισσότερες από μία εισηγήσεις ανάλογα με την περίπτωση.

ΑΠΟΦΑΣΗ

- Τα μέλη, ύστερα από τη λεπτομερειακή ενημέρωση που τους έγινε κατά το πρώτο στάδιο και τις απαντήσεις που πήραν στα ερωτήματα που υπέβαλαν κατά το δεύτερο στάδιο, μπορούν, με αντικειμενικά κριτήρια, να αποφασίσουν για το θέμα που τέθηκε προς εξέταση. Οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τον συνεταιρισμό και η διοίκηση είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στην εφαρμογή τους.

12

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

- Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει και στο Διοικητικό και στο Εποπτικό Συμβούλιο.
- Το μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου δεν επιτρέπεται να έχει σχέση συγγένειας μέχρι δεύτερου βαθμού με μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΕΚΛΟΓΗ

- Το Εποπτικό Συμβούλιο εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού.
- Αποτελείται από τρία τουλάχιστον μέλη (Σχόλιο: συνήθως εκλέγονται και τρία αναπληρωματικά μέλη).
- Η διάρκεια της θητείας των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τεσσάρων (4) ετών ούτε μικρότερη των δύο (2) ετών.
- Αν τα μέλη του συνεταιρισμού είναι λιγότερα από είκοσι πέντε, δεν απαιτείται η εκλογή Εποπτικού Συμβουλίου, εκτός αν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό, οπότε ο ελάχιστος αριθμός των μελών μπορεί να είναι και δύο. Μείωση για οποιονδήποτε λόγο του αριθμού των μελών κάτω των 25 δε θίγει τη σύνθεση και λειτουργία του Εποπτικού Συμβουλίου μέχρι τη λήξη της θητείας του.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

- Με πρόσκληση του συμβούλου που πλειοψήφησε το εποπτικό συμβούλιο συνέρ-

χεται και εκλέγει με μυστική ψηφοφορία τον προϊστάμενο.

- Το εποπτικό συμβούλιο ενεργεί σαν σώμα και όχι ο κάθε σύμβουλος χωριστά και ατομικά.
- Κάθε οικονομικός έλεγχος γίνεται έπειτα από απόφαση του εποπτικού συμβουλίου.
- Το εποπτικό συμβούλιο συνέρχεται τακτικά κάθε μήνα και έκτακτα, όταν υπάρχει σοβαρός λόγος έπειτα από πρόσκληση του προϊσταμένου. Οι αποφάσεις του εποπτικού συμβουλίου παίρνονται με πλειοψηφία. Για κάθε συνεδρίαση ο προϊστάμενος προσκαλεί τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου εγγράφως, όπου αναφέρονται και τα προς συζήτηση θέματα.
- Το εποπτικό συμβούλιο τηρεί βιβλίο πρακτικών των συνεδριάσεων του.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

- Το εποπτικό συμβούλιο ελέγχει τις πράξεις του διοικητικού συμβουλίου και την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης.
- Το εποπτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα και καθήκον να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, εγγράφου ή στοιχείων του συνεταιρισμού, να διενεργεί λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο και να παρακολουθεί την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού.
- Για τη διενέργεια λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου μπορεί να διορίσει έως τρεις ειδικούς συμβούλους ή εμπειρογνώμονες.
- Το εποπτικό συμβούλιο, αν διαπιστώσει παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης ή παρατυπίες ως προς τη διαχείριση, υποδεικνύει στο διοικητικό συμβούλιο την επανόρθωσή τους και συγκαλεί τη γενική συνέλευση, όταν θεωρεί ότι πρόκειται για σοβαρές παραβάσεις ή παρατυπίες που μπορεί να βλάψουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού.
- Το εποπτικό συμβούλιο έχει το δικαίωμα να ζητήσει την σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης ορίζοντας συγχρόνως και το θέμα της συζήτησης. Αν το διοικητικό συμ-

βούλιο δε συγκαλέσει τη γενική συνέλευση μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή της αίτησης του εποπτικού συμβουλίου, τη σύγκληση διατάζει το ειρηνοδικείο ύστερα από αίτηση τους, εκτός αν κρίνει ότι δε συντρέχει λόγος.

- Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης το εποπτικό συμβούλιο παραλαμβάνει για έλεγχο από το διοικητικό συμβούλιο τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης (τουλάχιστον 30 ημέρες πριν από την ημέρα σύγκλησης της τακτικής Γενικής Συνέλευσης) και συντάσσει την έκθεση του (μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή των παραπάνω στοιχείων) ώστε να είναι στην διάθεση των Συνεταίρων (δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα σύγκλησης της συνέλευσης). Η έκθεση του εποπτικού συμβουλίου υποβάλλεται στην τακτική γενική συνέλευση για έγκριση.
- Την εκκαθάριση του συνεταιρισμού που ακολουθεί τυχόν διάλυση του, την αναλαμβάνει το εποπτικό συμβούλιο εκτός και εάν το καταστατικό προβλέπει τον ορισμό ειδικών εκκαθαριστών.

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΛΩΝ

- Η Γενική Συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού, η οποία βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται σ'αυτήν τα δύο τρίτα των μελών, μπορεί να αποφασίσει την αντικατάσταση μέλους του εποπτικού συμβουλίου.

ΕΥΘΥΝΕΣ - ΠΟΙΝΕΣ

- Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους.
- Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ευθύνονται για κάθε πταίσμα.
- Τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή εποπτείας ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.
- Με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τιμωρούνται τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ή εκείνου που δι-

ενεργεί διαχειριστικό έλεγχο, αν:

- Εν γνώσει παρέχουν στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού.

- Εν γνώσει τους προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία του συνεταιρισμού ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς του συνεταιρισμού.

- Αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιοδήποτε τρόπο τη διενέργειά του.

ΔΙΑΦΟΡΑ

- Η υποβοήθηση των εποπτικών συμβουλίων στην άσκηση των καθηκόντων τους γίνεται από την Υπηρεσία Συνεταιρισμών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (Σχόλιο: Η εν λόγω υπηρεσία δεν συστάθηκε ποτέ).

12

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

- Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει και στο Διοικητικό και στο Εποπτικό Συμβούλιο.
- Το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν επιτρέπεται να έχει σχέση συγγένειας μέχρι δεύτερου βαθμού με μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου.

ΕΚΛΟΓΗ

- Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού.
- Αποτελείται από πέντε τουλάχιστον μέλη (Σχόλιο: συνήθως εκλέγονται και πέντε αναπληρωματικά μέλη).
- Η διάρκεια της θητείας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τεσσάρων (4) ετών ούτε μικρότερη των δύο (2) ετών.
- Αν στο συνεταιρισμό εργάζονται περισσότερα από είκοσι μη μέλη του συνεταιρισμού ή, αν το προβλέπει το καταστατικό, το ένα τουλάχιστον από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγεται από τους εργαζομένους αυτούς. Το μέλος αυτό χάνει τη θέση του στο διοικητικό συμβούλιο, όταν πάψει να εργάζεται στο συνεταιρισμό.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

- Με πρόσκληση του συμβούλου που πλειοψήφησε το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται και εκλέγει με μυστική ψηφο-

φορία τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο, το γραμματέα και τον ταμία.

- Το διοικητικό συμβούλιο μέσα σ' ένα μήνα πρέπει να δηλώσει την εκλογή του για καταχώριση στο αρμόδιο μητρώο συνεταιρισμών.
- Το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστο μία φορά το μήνα και σε έκτακτη, όταν το συγκαλέσει ο πρόεδρος ή το ζητήσει το ένα τρίτο των μελών αλλά όχι λιγότερα από 2 μέλη.
- Βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα.
- Εκπροσώπηση μέλους δεν επιτρέπεται.
- Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερτερεί η ψήφος του προέδρου. Οι αποφάσεις καταχωρούνται στο βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου.
- Μέλος του διοικητικού συμβουλίου δε συμμετέχει στις συνεδριάσεις ούτε έχει δικαίωμα ψήφου, όταν πρόκειται για θέματα που αφορούν άμεσα αυτό, ή συγγενή πρώτου βαθμού.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

- Το διοικητικό συμβούλιο διοικεί και εκπροσωπεί το συνεταιρισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού.
- Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του σε ένα ή περισσότερα μέλη, στο διευθυντή ή σε άλλον υπάλληλο του συνεταιρισμού.
- Το διοικητικό συμβούλιο προσκαλεί σε τακτική συνεδρίαση την Γενική Συνέλευση μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης.
- Το διοικητικό συμβούλιο προσκαλεί σε έκτακτη συνεδρίαση την Γενική Συνέλευση όταν το κρίνει σκόπιμο ή όταν το ζητήσει το εποπτικό συμβούλιο ή το 1/10 των μελών του συνεταιρισμού. Αν το διοικητικό συμβούλιο δε συγκαλέσει τη γενική συνέλευση μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή της αίτησης του εποπτικού συμβουλίου ή των συνταίρων, τη σύγκληση διατάζει το ειρηνοδικείο ύστερα από αίτησή τους, εκτός αν κρίνει ότι δε συντρέχει λόγος.

- Το διοικητικό συμβούλιο τηρεί βιβλίο πρακτικών των συνεδριάσεων του.
- Το διοικητικό συμβούλιο υποβάλλει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης στο εποπτικό συμβούλιο για έλεγχο τριάντα ημέρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα σύγκλησης της τακτικής γενικής συνέλευσης. Το εποπτικό συμβούλιο συντάσσει έκθεση μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή των παραπάνω στοιχείων. Ο ισολογισμός, ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης και η έκθεση του εποπτικού συμβουλίου πρέπει να είναι στη διάθεση των συνεταίρων δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα σύγκλησης της συνέλευσης. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης δημοσιεύονται μέσα σε ένα μήνα από την έγκρισή τους από τη γενική συνέλευση σε εφημερίδα του νομού όπου ο συνεταιρισμός έχει την έδρα του.
- Αν ο συνεταιρισμός αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ή αν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού της ευθύνης όλων των συνεταίρων, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τη γενική συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στους συνεταίρους.

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΛΩΝ

- Η Γενική Συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού, η οποία βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται σ'αυτήν τα δύο τρίτα των μελών, μπορεί να αποφασίσει την αντικατάσταση μέλους του διοικητικού συμβουλίου.

ΕΥΘΥΝΕΣ - ΠΟΙΝΕΣ

- Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους (Σχόλιο: κατά τη διάρκεια της τακτικής Γ.Σ.).
- Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οφείλουν να επιδεικνύουν την επιμέλεια

που καταβάλλουν στις δικές τους υποθέσεις κατά τη διαχείριση των υποθέσεων του συνεταιρισμού.

- Τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή εποπτείας ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.
- Τιμωρούνται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και οι υπάλληλοι συνεταιριστικών οργανώσεων, αν:
 - Εν γνώσει παρέχουν στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού.
 - Εν γνώσει τους προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία του συνεταιρισμού ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς του συνεταιρισμού.
 - Αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιοδήποτε τρόπο τη διενέργειά του.

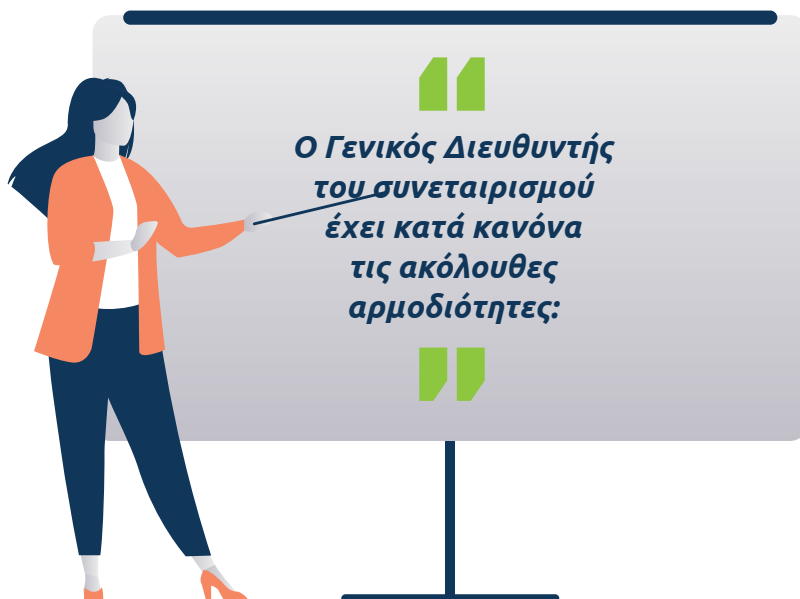
ΔΙΑΦΟΡΑ

- Το αξίωμα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Κατ' εξαίρεση στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης να παρέχεται αποζημίωση ανάλογη με το χρόνο απασχόλησης τους. Η αποζημίωση αυτή δεν αποτελεί μισθό ούτε δημιουργεί δικαιώματα ή αξιώσεις από τις διατάξεις της εργατικής ή ασφαλιστικής νομοθεσίας.

- Ο Συνεταιρισμός με αξιόλογο επιχειρηματικό μέγεθος προβαίνει σε **πρόσληψη** Γενικού Διευθυντή.
- Ο συνεταιρισμός, ο οποίος έχει αξιώσεις επιχειρηματικής αποτελεσματικότητας και ο οποίος έχει ανάγκη και χρησιμοποιεί Γενικό Διευθυντή, **εκχωρεί σε αυτόν σημαντικές αρμοδιότητες διαχειριστικής φύσεως**.
- Η εκχώρηση αρμοδιοτήτων δίνει τη δυνατότητα στο Διοικητικό Συμβούλιο να **αξιολογεί τα αποτελέσματα** και να αποδίδει ευθύνες στους αποδέκτες των αρμοδιοτήτων. Όταν το Διοικητικό Συμβούλιο διατηρεί σημαντικές λειτουργικές αρμοδιότητες, καθίσταται το ίδιο υπόλογο στη Γενική Συνέλευση των μελών για τα αποτελέσματα.
- Η επιλογή του Γενικού Διευθυντή είναι **εκ των σημαντικότερων αρμοδιοτήτων** του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Η εντύπωση ότι ο καλός μάνατζερ μιας επιχείρησης κεφαλαίου είναι και ο καταλληλότερος για τον συνεταιρισμό δεν αληθεύει πάντα. Η εκτίμηση στη συλλογική ιδιοκτησία, στο συλλογικό τρόπο δράσης και η συνεχής λογοδοσία στο μέλος συνιστούν πρόσθετες ιδιότητες που πρέπει να διαθέτει ο Γενικός Διευθυντής του συνεταιρισμού
- Ο Γενικός Διευθυντής **είναι το πρόσωπο το οποίο** προετοιμάζει και προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο το πρόγραμμα για το μέλλον, τα μέτρα πολιτικής που ενδείκνυται να ληφθούν, τους τρόπους άντλησης των κεφαλαίων, τους τρόπους διανομής των πλεονασμάτων. Επιπλέον είναι το πρόσωπο το οποίο έρχεται σε άμεση επαφή με τα μέλη και συχνά αποτελεί τον καθοδηγητή για τα μέλη, για το Διοικητικό Συμβούλιο και για το προσωπικό, αναφορικά με τους κανόνες και την πρακτική των συνεταιρισμών.
- Από την άλλη πλευρά, ο Γενικός Διευθυντής δεν θα πρέπει να εκληφθεί ως ο αδιαμφισβήτητος «άρχων». **Λογοδοτεί** στην καθημερινή πρακτική στα μέλη και στο Διοικητικό Συμβούλιο για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί. Για να λογοδοτήσει όμως ο εντολοδόχος προς τον εντολέα, θα πρέπει οι όροι εντολής να είναι σαφείς και γραπτοί. Διαφορετικά παρατηρείται σύγχυση αρμοδιοτήτων και δεν είναι δυνατό να αποδοθούν ευθύνες ή οι έπαινοι εκεί που ανήκουν.
- Ο **σαφής διαχωρισμός των ρόλων** μεταξύ Διοικητικού Συμβουλίου και Γενικού Διευθυντή συνιστά βάση ομαλής συνεργασίας και αύξησης της αποτελεσματικότητας του συνεταιρισμού.
- Τα μέλη του συνεταιρισμού δεν θα πρέπει να συγκρίνουν τις **αποδοχές** του Γενικού Διευθυντή με τα δικά τους εισοδήματα αλλά με το όφελος το οποίο θα προκύψει για το Συνεταιρισμό, άρα και για τα μέλη από τη χρησιμοποίηση ικανού και πεπειραμένου μάνατζερ.

ΕΙΣΗΓΕΙΤΑΙ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

- το οποίο για να αποφασίσει χρειάζεται να γνωρίζει το φάσμα των επιχειρηματικών επιλογών που διαθέτει, επεξεργασμένων από πρόσωπα που γνωρίζουν καλύτερα τα ειδικά θέματα.

ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

- οποιαδήποτε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ή του Διοικητικού Συμβουλίου δεσμεύει το Γενικό Διευθυντή και οφείλει να την εφαρμόσει είτε συμφωνεί με αυτή είτε όχι.

ΔΙΕΥΘΥΝΕΙ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

- είναι υπεύθυνος για το λειτουργικό σχεδιασμό (όχι για το μακροχρόνιο στρατηγικό σχέδιο).
- είναι υπεύθυνος για την οργανωτική διαδικασία (όχι για την οργανωτική διάρθρωση της επιχείρησης).
- είναι υπεύθυνος για τη συνεργασία με τον υπηρεσιακό μηχανισμό και τη συντονισμένη κοινή προσπάθεια.
- είναι υπεύθυνος για την επιλογή, πρόσληψη, κατάρτιση, ανάπτυξη και αξιολόγηση του προσωπικού.

ΛΟΓΟΔΟΤΕΙ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

- Ο Γενικός Διευθυντής λογοδοτεί στο Δ.Σ. για τις υποθέσεις του συνεταιρισμού που του έχουν ανατεθεί. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. ο Γενικός Διευθυντής παρουσιάζει την πορεία των εργασιών, τα οικονομικά αποτελέσματα σε σύγκριση με προηγούμενες περιόδους και σε σύγκριση με τους στόχους που έχουν τεθεί.
- Στη Γενική Συνέλευση δεν λογοδοτεί ο Γενικός Διευθυντής αλλά το Διοικητικό Συμβούλιο, ανεξάρτητα αν ο Γενικός Διευθυντής εισηγείται θέματα λόγω καλύτερης γνώσης και χειρισμού των θεμάτων.
- Σε περίπτωση που τα αποτελέσματα δεν είναι ικανοποιητικά η Γενική Συνέλευση καταλογίζει ευθύνες στο Διοικητικό Συμβούλιο για πλημμελή παρακολούθηση και όχι στο Γενικό Διευθυντή. Η ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι συλλογική, ανεξάρτητα αν οι αποφάσεις του έχουν ληφθεί με ομοφωνία ή πλειοψηφία. Ένα μέλος απαλλάσσεται από την ευθύνη, όταν παραιτηθεί, επειδή διαφωνεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

... ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΤΡΙΠΛΗ ΤΟΥ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ...

1η

ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

- καθώς απολαμβάνει το σύνολο των δικαιωμάτων και έχει το σύνολο των υποχρεώσεων μεταξύ των οποίων είναι και η υποχρεωτική συμμετοχή στο κεφάλαιο του συνεταιρισμού.

2η

ΕΙΝΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ Η ΕΛΕΓΧΩΝ

- καθώς έχει το δικαίωμα να θέσει υποψηφιότητα για το Διοικητικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού και, εφόσον εκλεγεί, να ασκήσει τη διοίκηση σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ. Αλλά και από τη θέση του απλού μέλους του συνεταιρισμού και μέσα από τη διαδικασία της Γενικής Συνέλευσης έχει τη δυνατότητα να καθορίσει την πορεία του συνεταιρισμού.
- καθώς έχει το δικαίωμα να θέσει υποψηφιότητα για το Εποπτικό Συμβούλιο του συνεταιρισμού και, εφόσον εκλεγεί, να ασκήσει έλεγχο στο Διοικητικό Συμβούλιο. Αλλά και από τη θέση του απλού μέλους του συνεταιρισμού και μέσα από τη διαδικασία της Γενικής Συνέλευσης έχει τη δυνατότητα ελέγχου των πράξεων του Διοικητικού Συμβουλίου, να τις απορρίψει ή να τις εγκρίνει.

3η

ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΟΣ

- καθώς είναι αυτός που κατά βάση κάνει χρήση των υπηρεσιών του συνεταιρισμού.

ΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΧΝΑ ΠΩΣ:

- Ο συνεταιρισμός λειτουργεί κοινή επιχείρηση, η οποία ανήκει αποκλειστικά στα μέλη της ως φυσικά πρόσωπα. Δεν ανήκει στο κεφάλαιο των μελών της.
- Το μέλος είναι τοποθετημένο υπεράνω οποιασδήποτε άλλης αρχής ή αξίας.
- Η συμμετοχή του μέλους στα συνεταιριστικά δρώμενα και η ενεργός παρουσία του στις γενικές συνελεύσεις του συνεταιρισμού έχει μεγάλη σημασία.
- Έχει το δικαίωμα να εκφράσει την άποψή του ελεύθερα και η άποψή του να αξιολογηθεί με σεβασμό από τους συναδέλφους του.
- Η άποψη του, είτε αυτή εκφράζεται υπό μορφή κριτικής είτε υπό μορφή εισηγήσεων, εμπλουτίζουν τη σκέψη και ενισχύουν την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητα της διοίκησης.
- Έχει τη δυνατότητα να εισηγηθεί αλλαγές και να επηρεάσει τις αποφάσεις, αν οι απόψεις του αξιολογηθούν θετικά από τους υπόλοιπους.
- Η απουσία των μελών από τα δρώμενα του συνεταιρισμού και ιδιαίτερα από τις Γενικές Συνελεύσεις αποστερεί από τον συνεταιρισμό της δυνατότητας να αξιοποιήσει την πλούσια γνώση που διαθέτουν τα μέλη της.

- **Σκοπός του συνεταιρισμού** είναι η δημιουργία ωφελειών για τα μέλη του και όχι το χρηματικό κέρδος για τον συνεταιρισμό. Τα οφέλη μπορεί να έχουν ποσοτική ή ποιοτική μορφή.
- Όταν ο συνεταιρισμός συναλλάσσεται με ένα μέλος παρέχοντάς του κάποιο προϊόν, του το κοστολογεί σε τιμή μεγαλύτερη (π.χ. 15 ευρώ) από την τιμή αγοράς του (π.χ. 10 ευρώ) καθώς θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι στο τέλος της διαχειριστικής χρονιάς θα έχει καλύψει τα κόστη λειτουργίας και τυχόν επενδύσεις (τα οποία είναι π.χ. 3 ευρώ).
- Εφόσον όμως ο συνεταιρισμός δεν αποσκοπεί στο κέρδος, η προκύπτουσα διαφορά (τιμή πώλησης – τιμή αγοράς – υπόλοιπο κόστος δηλ. 15 ευρώ – 10 ευρώ – 3 ευρώ = 2 ευρώ) αποτελεί ποσό που παρακράτησε ο συνεταιρισμός από το μέλος ή με άλλα λόγια είναι μια προσωρινή εισφορά του μέλους (ΔΕΝ είναι κέρδος όπως θα συνέβαινε σε μια κεφαλαιουχική επιχείρηση. Στον Συνεταιρισμό το μέλος είναι ταυτόχρονα επιχειρηματίας και πελάτης, πωλητής και αγοραστής, δεν νοείται η ύπαρξη κέρδους από τη συναλλαγή ενός προσώπου με τον εαυτό του).
- Το παρακρατηθέν ποσό δεν είναι ίδιο για όλα τα μέλη, καθώς αυτά έχουν χρησιμοποιήσει σε διαφορετικό όγκο τις υπηρεσίες του συνεταιρισμού (πράγματι εάν ένα μέλος έχει πάρει 1 τμχ. από το συγκεκριμένο προϊόν, τότε θα του έχουν παρακρατηθεί 2 ευρώ, ενώ άλλο μέλος που έχει πάρει 10 τμχ. θα του έχουν παρακρατηθεί 20 ευρώ).
- Το άθροισμα των παρακρατηθέντων ποσών από το σύνολο των πωλήσεων του συνεταιρισμού στο σύνολο των μελών του κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους ονομάζεται **πλεόνασμα διαχείρισης** (άστοχα η Ελληνική Νομοθεσία, με εξαίρεση τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, δεν το ονομάζει πλεόνασμα αλλά κέρδος). Εξυπακούεται ότι στις περιπτώσεις που ο συνεταιρισμός συναλλάσσεται με τρίτους (μη μέλη), δημιουργείται και για τον συνεταιρισμό η έννοια του κέρδους από τις συγκεκριμένες συναλλαγές.
- Το πλεόνασμα διαχείρισης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εξής:

α) Ένα ποσοστό (π.χ. το 10%) οδηγείται σε ένα ή περισσότερα **αδιανέμητα αποθεματικά** (π.χ. το Τακτικό Αποθεματικό ή αλλιώς Συλλογικό Αποθεματικό ή Αποθεματικό Γενεών είναι αδιανέμητο). Βάσει συνεταιριστικής θεωρίας ένα ποσοστό του πλεονάσματος παραχωρείται οριστικά από τα μέλη στον συνεταιρισμό (τα μέλη δεν έχουν το δικαίωμα να αξιώσουν επιστροφή του) προκειμένου να δημιουργηθεί ένα συλλογικό και αδιανέμητο κεφάλαιο το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη ζημιών ή για την ανάπτυξη του συνεταιρισμού. Το συλλογικό αυτό κεφάλαιο είναι διαθέσιμο όχι μόνον στους νυν συνεταιριστές αλλά και στους μελλοντικούς, χωρίς να ζητείται από αυτούς αναλογική συμμετοχή για την χρήση του. Εκτός των παραπάνω αποθεματικών ο συνεταιρισμός με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να διατηρεί **Εξειδικευμένα Αποθεματικά** για εξειδικευμένους σκοπούς (π.χ. ένα αποθεματικό των οποίων τα χρήματα θα χρησιμοποιούνται για εκπαιδευτικούς σκοπούς ή για κοινωφελή έργα και προφανώς αυτά είναι αδιανέμητα).

β) Ένα ποσοστό (π.χ. το 20%) μπορεί να οδηγηθεί σε ένα ή περισσότερα **διανεμόμενα αποθεματικά**.

Τα αποθεματικά αυτά έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

Διαθέτει ατομικούς λογαριασμούς, έναν για κάθε μέλος, στους οποίους κατανέμεται το πλεόνασμα διαχείρισης ανάλογα με την ποσοστιαία συμμετοχή του κάθε μέλους στις συναλλαγές του συνεταιρισμού.

- ✓ Διαθέτουν ατομικούς λογαριασμούς, έναν για κάθε μέλος, στους οποίους κατανέμεται το πλεόνασμα διαχείρισης ανάλογα με την ποσοστιαία συμμετοχή του κάθε μέλους στις συναλλαγές του συνεταιρισμού.
- ✓ Τα ποσά που εγγράφονται στους ατομικούς λογαριασμούς θεωρούνται εισφορές του μέλους στον συνεταιρισμό ή εξομοιώνονται με κατάθεση του μέλους (συνήθως δίδεται επιτόκιο το οποίο είναι στα επίπεδα του τραπεζικού επιτοκίου για προθεσμιακές καταθέσεις ή λίγο υψηλότερο).
- ✓ Επιστρέφεται στο μέλος κατά την αποχώρηση του ή νωρίτερα, ύστερα από αίτημά του ή όταν παρέλθει η περίοδος που συμφωνήθηκε ή όταν εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους η παρακράτηση των πλεονασμάτων ήταν αναγκαία.
- ✓ Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη του συνεταιρισμού ή για οποιοδήποτε άλλο σκοπό κρίνει η Γενική Συνέλευση.

γ) Ένα ποσοστό (π.χ. το υπόλοιπο 70%) μπορεί να επιστραφεί στα μέλη ανάλογα με την ποσοστιαία συμμετοχή τους στις συναλλαγές του συνεταιρισμού (πρόκειται για **«επιστροφή πλεονάσματος»** δηλ. παρακρατηθέντος ποσού και **όχι μέρισμα** δηλ. μέρος ενός κέρδους).

- Για τον τρόπο χρήσης του πλεονάσματος διαχείρισης κάθε διαχειριστικής χρήσεως θα αποφασίσει η γενική συνέλευση των μελών (αν δεν έχει οριστεί ρητά ο τρόπος χρήσης μέσω του καταστατικού).

... ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΒΑΣΕΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ...

- **Σκοπός του συνεταιρισμού είναι η δημιουργία ωφελειών για τα μέλη του** και όχι το χρηματικό κέρδος. Ενώ το γεγονός αυτό αναγνωρίζεται από το νομοθέτη σε επίπεδο σκοπού (Άρθρο 1 του Νόμου 1667 περί Αστικών Συνεταιρισμών) λανθασμένα στη συνέχεια χρησιμοποιεί τον όρο κέρδος αντί πλεονάσματος διαχείρισης (αυτό δημιουργεί μια σειρά από παρερμηνείες που έχουν ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, να γίνεται η φορολόγηση σε επίπεδο επιχείρησης και όχι προσώπων. Βλ. τελευταία παράγραφος).
- Από το μικτό κέρδος, αφού αφαιρεθεί ο φόρος, θα προκύψει το καθαρό κέρδος.
- **Βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας (Ν. 1667/86)**, το καθαρό κέρδος θα χρησιμοποιηθεί ως εξής:
 - ✓ Τουλάχιστον το 10% των καθαρών κερδών της χρήσης θα οδηγηθεί στο **Τακτικό Αποθεματικό**. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική, όταν το ύψος του τακτικού αποθεματικού έχει εξισωθεί με τη συνολική αξία των συνεταιριστικών μερίδων. Είναι αδιανέμητο και μοναδικός σκοπός του είναι η εξίσωση, πριν από κάθε διανομή, τυχόν χρεωστικού υπολοίπου της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης.
 - ✓ Το εναπομείναν ποσό μπορεί:
 - Είτε να διατεθεί για το σχηματισμό έκτακτου ή και ειδικών αποθεματικών (εάν έχει αποφασιστεί η δημιουργία τους από την γενική Συνέλευση).
 - Είτε να διανεμηθεί στα μέλη (αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, τα μισά από τα κέρδη αυτά διανέμονται ανάλογα με τις συνεταιριστικές μερίδες – κεφαλαιουχικός τρόπος διανομής - και τα άλλα μισά διανέμονται ανάλογα με την ποσοστιαία συμμετοχή του μέλους στις συναλλαγές του συνεταιρισμού – συνεταιριστικός τρόπος διανομής).
- **Σύμφωνα με ένα από τα συνήθη καταστατικά ΣΥ.ΦΑ.**, το καθαρό κέρδος θα χρησιμοποιηθεί ως εξής:
 - ✓ Το 10% των καθαρών κερδών της χρήσης θα οδηγηθεί στο **Τακτικό Αποθεματικό**. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική, όταν το ύψος του αποθεματικού έχει εξισωθεί με τη συνολική αξία των συνεταιριστικών μερίδων.
 - ✓ Το 20% των καθαρών κερδών θα οδηγηθεί (αναλογικά και σύμφωνα με την ποσοστιαία συμμετοχή του μέλους στις συναλλαγές του συνεταιρισμού) στο **Έκτακτο Αποθεματικό**.
 - ✓ Το 70% των καθαρών κερδών θα διανεμηθεί στα μέλη ως εξής:
 - Το 20% του ανωτέρω 70% θα διανεμηθεί βάσει των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτει το κάθε μέλος.
 - Το 80% του ανωτέρω 70% θα διανεμηθεί αναλογικά με την ποσοστιαία συμμετοχή του μέλους στις συναλλαγές του συνεταιρισμού.

Εκτός των παραπάνω αποθεματικών ο ν.1667/86 επιβάλλει τη δημιουργία **Ειδικού Αποθεματικού** που τροφοδοτείται με εισφορές ανάλογες προς την καθαρή περιουσία (όπως προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης) που καταβάλλει κάθε νέος συνétairos (πέραν του ποσού της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας) κατά την είσοδο του στον συνεταιρισμό. Το αποθεματικό αυτό είναι αδιανέμητο και επομένως τα ποσά αυτά δεν επιστρέφονται στο μέλος κατά την αποχώρησή του.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στην έκδοση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας του ΟΗΕ για τη συνεταιριστική νομοθεσία, αναφέρεται: «Όπως έχει λεχθεί, **είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ κέρδους και πλεονάσματος**. Εξ ορισμού οι συνεταιρισμοί κατά τις συναλλαγές τους με τα μέλη τους οφείλουν να υπολογίζουν τις τιμές κοντά στο κόστος. Για λόγους πρόνοιας έναντι κινδύνων της αγοράς, ένα περιθώριο πρέπει να προβλέπεται, το οποίο όμως θα επιστρέφεται στα μέλη στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου, εάν οι κίνδυνοι δεν προέκυψαν και εφόσον ο ισολογισμός δείχνει πλεόνασμα. Εάν καταβληθεί στα μέλη, αυτή η διανομή με τη μορφή επιστροφής σε αυτούς που χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες του συνεταιρισμού υπολογίζεται κατ' αναλογία προς τις συναλλαγές των μελών με τον συνεταιρισμό, συνιστά επομένως μια αναπροσαρμογή της τιμής και από πλευράς φορολογίας συνιστά στοιχείο κόστους. Συνεπώς, αντί να γίνεται λόγος για «κέρδος» πρέπει να γίνεται λόγος για προσωρινό πλεόνασμα. Οι επιπτώσεις για τη φορολογία εισοδήματος είναι προφανείς. Όπου δεν υπάρχει κέρδος, αυτό το «κέρδος» δεν μπορεί να φορολογείται».

... ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΕΝΟΥ ΜΕΛΟΥΣ ...

- Κάθε νέο μέλος του συνεταιρισμού αποκτά μια **υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα**.
Σε ορισμένες περιπτώσεις το καταστατικό του συνεταιρισμού μπορεί να υποχρεώνει το μέλος να αποκτήσει πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες. Αυτό επιτρέπει στο μέλος να επεκτείνει τις συναλλαγές του πέραν ενός μέγιστου ορίου συναλλαγών που μπορεί να υπάρχει για την υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα και στον συνεταιρισμό να μειώσει τον επιχειρηματικό του κίνδυνο. Οι πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες δεν δίνουν δικαίωμα ψήφου.
Σε ορισμένες περιπτώσεις το καταστατικό του συνεταιρισμού μπορεί να δίνει τη δυνατότητα απόκτησης προαιρετικών συνεταιριστικών μερίδων. Αυτό γίνεται προκειμένου να αντληθούν κεφάλαια για την ανάπτυξη του συνεταιρισμού. Οι προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες δεν δίνουν δικαίωμα ψήφου.
- **Η υποχρεωτική Συνεταιριστική Μερίδα παράγει τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις για όλα τα μέλη.** Αντίθετα, στις εταιρείες κεφαλαίου οι μετοχές μπορούν να διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες και να ορίζεται στο καταστατικό τους το ιδιαίτερο βάρος της κάθε κατηγορίας.
- **Η υποχρεωτική Συνεταιριστική Μερίδα είναι προσωπική, μη εμπορεύσιμη και αμεταβίβαστη.**
...είναι προσωπική υπό την έννοια ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που παράγει αφορούν μόνο το ίδιο το άτομο στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί.
...είναι μη εμπορεύσιμη, γιατί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εμπορικής συναλλαγής.
...είναι αμεταβίβαστη γιατί δεν μπορεί να μεταβιβασθεί από το κάτοχό της (επιτρέπεται μόνον μεταξύ απερχόμενου και νεοεισερχόμενου συνεταιριστή και μετά από έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου).
- **Η υποχρεωτική Συνεταιριστική Μερίδα δεν είναι επιδεκτική υπεραξίας.**
Η αξία της συνεταιριστικής μερίδας καταβάλλεται από το μέλος ως προκαταβολή για τις υπηρεσίες που αναμένει ότι ο συνεταιρισμός θα του προσφέρει στο μέλλον. Δεν αποτελεί επένδυση κεφαλαίου από την οποία ο επενδυτής, μεταξύ άλλων, προσδοκά και την επίτευξη υπεραξίας στο κεφάλαιο που επενδύει.
- **Η υποχρεωτική Συνεταιριστική Μερίδα δεν είναι επιδεκτική μερίσματος.**
Επιδέχεται μόνο τόκο, ο οποίος μάλιστα, σύμφωνα με την τρίτη συνεταιριστική αρχή, πρέπει να βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα. Τούτο αποτρέπει τον εφησυχασμό και την αδρανοποίηση των μελών. Το μέλος δεν μπορεί να επαναπαύεται αναμένοντας να απολαύσει τα προϊόντα που θα παραχθούν από το κεφάλαιο, το οποίο κατέβαλε. Για να μεγιστοποιήσει την ωφέλεια, την οποία προσδοκά από το συνεταιρισμό, είναι υποχρεωμένο να αναπτύξει και να μεγιστοποιήσει τη συνεργασία του με αυτόν.
- **Κάθε νέο μέλος (βάσει του νόμου 1667/1986) είναι υποχρεωμένο να καταβάλλει:**
 - α)** Το ποσό για την απόκτηση της υποχρεωτικής Συνεταιριστικής Μερίδας.
Το ποσό αυτό ορίζεται από το καταστατικό και είναι ίσο για όλα τα μέλη.
 - β)** Εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Ειδικά για τους συνεταιρισμούς φαρμακοποιών το καταστατικό μπορεί να ορίζει καταβολή μικρότερης εισφοράς.

Ο νομοθέτης θέλησε προφανώς να θεσπίσει ίση μεταχείριση μεταξύ παλαιότερων και νέων μελών, αλλά με τη διάταξη αυτή ουσιαστικά αλλοιώνει το χαρακτήρα των συνεταιρισμών και παραβιάζει τις Συνεταιριστικές Αρχές. Οι συνεταιρισμοί ιδρύονται, για να υπάρχουν στο διηνεκές. Οι διαδοχικές γενεές είναι ιδιοκτήτες της συνεταιριστικής περιουσίας όχι ως άτομα αλλά ως σύνολο. Η συνεταιριστική περιουσία δημιουργείται με τη συμβολή όλων των παρελθόντων και των παρόντων μελών και δε δικαιούνται τα μέλη που υπάρχουν σε μια δεδομένη στιγμή να διαμοιραστούν μεταξύ τους την περιουσία που συσώρευσαν όλα τα παρελθόντα μέλη. Ένα μέρος, τουλάχιστον, της περιουσίας είναι αδιανέμητο, ανήκει στον συνεταιρισμό αλλά δεν επιτρέπεται να εξατομικευτεί. Η απαίτηση της διάταξης του νόμου μπορεί άλλωστε να καταστήσει απαγορευτική την είσοδο νέων μελών, όταν ο συνεταιρισμός έχει αποκτήσει μεγάλη περιουσία. Τότε η ελευθερία εισόδου καθίσταται γράμμα κενό.

